

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 22 februari 2021

Mål nr

B 978-20

PARTER

Klagande

Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

Motpart

Erik JOEL Elfving, 19910522-4316
Backvägen 1
824 71 Delsbo

SAKEN

Ringa narkotikabrott

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Nedre Norrlands dom 2020-01-21 i mål B 631-19

Dok.Id 195791

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:45–12:00
	103 12 Stockholm	E-post: hogsta.domstolen@dom.se	13:15–15:00
		www.hogstادمstolen.se	

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Högsta domstolen ändrar hovrättens dom i ansvarsdelen *dels* på det sättet att Joel Elfving döms även för ringa narkotikabrott enligt 1 § första stycket 6 och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64) avseende bruk av narkotika någon gång den 17–20 oktober 2018, *dels* på det sättet att påföljden bestäms till 120 dagsböter på 230 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Riksåklagaren har yrkat att Joel Elfving ska dömas även för bruk av narkotika någon gång den 17–20 oktober 2018 och att påföljden ska bestämmas till 120 dagsböter på 230 kr.

Högsta domstolen har meddelat det prövningstillstånd som framgår av punkten 3.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. Joel Elfving åtalades för tre fall av ringa narkotikabrott enligt 1 § första stycket 6 och 2 § narkotikastrafflagen. Enligt åtalet hade Joel Elfving olovligen med uppsåt *dels* innehaft 0,8 gram amfetamin den 20 oktober 2018, *dels* brukat preparat innehållande bl.a. tetrahydrocannabinol (THC) någon gång den 17–20 oktober 2018, *dels* innehaft 4,39 gram cannabis och 0,74 gram amfetamin den 30 november 2018.
2. Tingsrätten dömde Joel Elfving för innehav av amfetamin den 20 oktober 2018 men ansåg att detta innehav skulle konsumera det bruk av THC

som skett någon gång den 17–20 oktober 2018. Därutöver dömde tingsrätten Joel Elfving för innehav av narkotika den 30 november 2018. Påföljden bestämdes till 110 dagsböter på 230 kr. Hovrätten har fastställt tingsrättens dom.

3. Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd med utgångspunkt i vad hovrätten har funnit styrkt beträffande gärningarna.

Prejudikatfrågan

4. Frågan är om den som döms för innehav av narkotika av visst slag ska dömas också för bruk av narkotika av annat slag när den brukade narkotikan tidigare innehavts samtidigt som den narkotika som det straffbara innehavet avsåg.

Den rättsliga regleringen m.m.

5. Olovlig befattning med narkotika straffbeläggs i 1 § första stycket 1–6 narkotikastrafflagen. Enligt paragrafen är i stort sett alla slags befattningar straffbelagda. Det är förutsatt att det föreligger subsidiaritet mellan gärningsformerna och att en svårare narkotikabefattning ska konsumera en mindre allvarlig hantering av samma narkotika. (Se bl.a. prop. 1982/83:141 s. 24.)

6. Enligt 1 § första stycket 6 ska den som olovligen och med uppsåt innehar, brukar eller tar annan befattning med narkotika dömas för narkotikabrott till fängelse i högst tre år. Om brottet med hänsyn till arten och mängden narkotika samt övriga omständigheter är att anse som ringa, ska gärningsmannen dömas för ringa narkotikabrott till böter eller fängelse i högst sex månader (2 §).

7. Varje befattning med viss narkotika anses som huvudregel utgöra ett eget brott (se prop. 1984/85:46 s. 16). Som hovrätten påpekat är det en annan

sak att olika slags befattningar med viss narkotika kan utgöra en enda gärning, vilket processuellt sett kan få till följd att en åklagare, sedan dom meddelats beträffande viss befattning med narkotika, inte kan återkomma med åtal för ett annat slag av befattning med narkotika som kan hänföras till samma narkotikaparti, varvid det saknar betydelse om det rör sig om olika sorter (se ”Två åtal för samma narkotikaparti” NJA 2007 s. 557). En gärning kan alltså innefatta flera olika brott. Frågan blir i det enskilda fallet om det ska dömas för alla brotten eller om vissa ska anses medbesträffade. Detta har att göra bl.a. med hur brotten förhåller sig till varandra.

Förhållandet mellan innehav och bruk av narkotika

8. När bruk av narkotika straffbelades 1988 angavs i förarbetena att det endast är i undantagsfall som ett bruk inte föregås av ett straffbart innehav av samma narkotika. Det framhölls bl.a. att det inte är berusningstillståndet som sådant som straffbeläggs utan all olovlig befattning med narkotika, inklusive tillförseln till människokroppen. (Se prop. 1987/88:71 s. 17 ff.)
9. När det gäller tillämpningen av 1 § första stycket 6 narkotikastrafflagen anges i förarbetena bl.a. att om det står klart att gärningsmannens förfarande omfattat både innehav och eget bruk av samma narkotika, bör åtal väckas endast för innehavet, som får anses konsumera bruket (se a. prop. s. 25).
10. I rättsfallet "Det delvis förbrukade narkotikainnehavet" NJA 2017 s. 415 har Högsta domstolen slagit fast att den som har brukat narkotika som tidigare utgjort del av eget innehav av narkotika ska dömas endast för straffbart innehav. Det straffbara bruket konsumeras av innehavet (p. 12 i rättsfallet). I punkten 11 i rättsfallet uttalade Högsta domstolen följande.

” Genom förarbetsuttalandena står det klart att en tilltalad inte ska dömas särskilt för bruk av den narkotika som han eller hon döms för att ha innehaft. Inte heller bör dömas för bruk, när den tilltalade samtidigt döms för innehav av den narkotika från vilken den brukade narkotikan härrör. För detta talar

såväl det sakliga och tidsmässiga sambandet mellan bruket och innehavet som att det tillkommande bruket inte nämnvärt påverkar det samlade straffvärdet av befattningen med narkotika.”

11. Högsta domstolens uttalande måste läsas i ljuset av lagstiftningens utformning i fråga om bestraffning av narkotikabrottslighet. Som sagts i det föregående har i stort sett all befattning med narkotika straffbelagts (se p. 5). Även med beaktande av subsidiariteten mellan olika gärningsformer kan det inte – med hänsyn till den heltäckande regleringen – ha varit lagstiftarens avsikt att vissa slag av befattningar ska lämnas helt straffria så snart annan befattning med annat slag av narkotika samtidigt ägt rum. Det är en annan sak att dubbelbestraffning ska undvikas.

12. Slutsatsen blir att straffbart bruk av narkotika av visst slag inte konsumeras av straffbart eget innehav av narkotika av annat slag, även om den brukade narkotikan tidigare innehavts samtidigt som den narkotika som det straffbara innehavet avsåg.

Bedömningen i detta fall

13. I enlighet med hovrättens dom ska Joel Elfving dömas för innehav av amfetamin den 20 oktober 2018 samt innehav av cannabis och amfetamin den 30 november 2018.

14. Joel Elfving har brukat THC någon gång den 17–20 oktober 2018. Det är alltså inte fråga om bruk av sådan narkotika som tidigare har utgjort en del av det innehav av amfetamin som han döms för. Bruket ska då inte konsumeras av innehavet. Han ska därför dömas särskilt för bruket av THC. Brottet är att bedöma som ringa narkotikabrott.

15. Joel Elfving ska alltså dömas även för ringa narkotikabrott avseende bruk av narkotika någon gång den 17–20 oktober 2018. Påföljden för den samlade brottsligheten bör bestämmas till 120 dagsböter på 230 kr.

Anders Eka Ann-Christine Lindeblad Dag Mattsson

Malin Bonthron Stefan Reimer

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Ann-Christine Lindeblad (referent), Dag Mattsson, Malin Bonthron och Stefan Reimer
Föredragande har varit justitiesekreteraren Heléne Åberg Benalal

HOVRÄTTEN FÖR
NEDRE NORRLAND

Rotel 4

DOM
2020-01-21
Sundsvall

Mål nr
B 631-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hudiksvalls tingsrätts dom den 2 april 2019 i mål nr B 2571-18, se bilaga A.

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Krister Frykman
Åklagarkammaren i Gävle

Motpart (Tiltalad)

Erik JOEL Elfving, 19910522-4316
Backvägen 1
824 71 Delsbo

SAKEN

Ringa narkotikabrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

Beslagen ska bestå.

Dok.Id 161303

Postadress
Box 170
851 03 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjärngatan 2

Telefon
060-18 68 00
E-post: hovratten.nedrenorland@dom.se
www.hovrattenfordrenorland.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten dömer Joel Elfving för ytterligare ett fall av ringa narkotikabrott (åtalpunkten 2) och bestämmer antalet dagsböter till 120.

Joel Elfving har inte hörts av.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Joel Elfving åtalades vid tingsrätten för att olovligen ha innehaft 0,80 gram amfetamin den 20 oktober 2018. Han åtalades också för att olovligen ha använt preparat som innehöll tetrahydrocannabinol (THC) någon gång mellan den 17 oktober 2018 och den 20 oktober 2018.

Tingsrätten dömde Joel Elfving för innehavsbrottet men ansåg att bruket av preparat med THC konsumerades av innehavet av amfetamin. Joel Elfving dömdes dessutom för innehav av narkotika vid ett annat tillfälle, men den gärningen är inte föremål för hovrättens prövning.

Frågan i hovrätten är om Joel Elfving ska dömas särskilt för bruket av preparat med THC.

Högsta domstolen har kommit fram till att befattning med en viss leverans eller ett visst parti av narkotika utgör *samma gärning* och att olika slags befattningar med den aktuella leveransen eller partiet inte utgör olika gärningar (se rättsfallet NJA 2007 s. 557). En helt annan fråga är vad som är *ett respektive flera brott* när någon överträder flera straffbelagda beteenden i narkotikastrafflagen. I den juridiska litteraturen är den dominerande uppfattningen att varje form av olaglig befattning med viss narkotika utgör ett eget brott (se bl.a. Ulväng, Brottslighetskonkurrens, s. 313 f., Andersson m.fl., Narkotikabrotten, s. 153 f., Träskman, Narkotikastraffrätten, s. 230 och SOU

2014:43 s. 51 ff.). Detta innebär att den som exempelvis förvärvar, transporterar, förpackar, förvarar och överlåter ett parti narkotika i princip gör sig skyldig till fem olika brott. Men det medför inte att en domstol ska döma för samtliga enskilda brott när narkotika från en leverans eller ett parti hanteras på olika sätt. En viss hantering kan i stället anses medbestraffad eller konsumerad genom en fällande dom som innefattar en annan olaglig befattning med samma narkotika. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2017 s. 415 ansett att den som döms för innehav av viss narkotika inte även ska dömas för bruk av narkotika från samma innehav och i rättsfallet NJA 2017 s. 872 punkten 8 ansett att den som har framställt narkotika inte ska dömas för innehav och bruk av samma narkotika.

I 1 § narkotikastrafflagen (1968:64) räknas det i sex punkter upp olika slags befattningar med narkotika som kriminaliseras som narkotikabrott. Ordningen i uppräknningen bygger på att de allvarligaste momenten i princip räknas upp först. Högsta domstolens senare tillämpning av konsumtionsprinciperna för narkotikabrott tyder på att en domstol i stället för att döma för varje brott i princip ska döma för den allvarligaste hanteringen; dvs. i huvudsak den som räknas upp först i bestämmelsen. Även om domslutet i ett sådant fall i formell mening bara kommer att ta upp ett visst led i en narkotikahandling kan övriga delar av handlingen beaktas på så sätt att dessa utgör försvårande moment när domstolen bedömer brottslighetens straffvärde.

Av punkten 12 i rättsfallet NJA 2017 s. 415 framgår tydligt att den som har brukat narkotika som tidigare har utgjort en del av eget innehav endast ska dömas för innehavet. Även om det handlar om flera olika preparat som samtidigt finns på olika platser betraktas det som *ett* innehav (jfr Ulväng, a.a. s. 232). Något undantag har inte gjorts för den situationen att innehavet har avsett olika preparat och personen endast brukat något av dessa. Det finns knappast heller något rationellt skäl för ett sådant undantag. Det är vidare tydligt att Högsta domstolen ansett att det saknar betydelse att åtalet för innehav inte omfattar den brukade mängden. Om något av preparaten inte har innehafts eller preparaten innehafts vid olika tider kommer saken i ett annat läge.

I målet finns det inte några uppgifter om när eller hur Joel Elfving haft tillgång till amfetaminet respektive preparatet med THC. Som tingsrätten har kommit fram till får domstolen då utgå från att preparaten tillhörde samma parti. Det är också naturligt att den som brukar ett narkotikapreparat innehaft det före brukandet. Med hänsyn till tidsutrymmet får det också förutsättas att Joel Elfving innehaft preparaten samtidigt. Detta leder till att Joel Elfving inte ska dömas särskilt för bruket av preparatet med THC.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2020-02-18.

Fredrik Johnsson

Per-Anders Svensson

Hedwig Kagmark

(referent)

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT   **DOM**
R1   2019-04-02
Rotel 0112   meddelad i
   Hudiksvall

Mål nr: B 2571-18

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Erik JOEL Elfving, 19910522-4316
Backvägen 1
824 71 Delsbo

Åklagare

Chefsåklagare Lars Göransson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Gävle
Box 1014
801 34 Gävle

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Ringa narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)
2018-10-20 -- 2018-11-30 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

Dagsböter 110 om 230 kr

Förverkande och beslag

I beslag tagna 0,80 gram amfetamin, 4,39 gram cannabis och 0,74 gram amfetamin förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Mitt, polisområde Hälsingland; beslagsliggare 2018-5000-BG109662, nr 1, samt 2018-5000-BG125087, nr 1 och 2).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Övrigt

Joel Elfving ska ersätta staten för kostnaden för provtagning och analys av urin med 1 809 kr.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1073	Lagmansgatan 1	0650-37450	0650-31094	måndag - fredag
824 12 Hudiksvall		E-post: hudiksvalls.tingsratt@dom.se		08:00-16:00
		www.hudiksvallstingsratt.domstol.se		

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0112

DOM
2019-04-02

B 2571-18

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Joel Elfving ska dömas för tre fall av **ringa narkotikabrott** (1 § 1 st. 6 p. och 2 § narkotikastrafflagen) enligt följande gärningsbeskrivningar:

Åtalspunkt 1

Joel Elfving har olovligen innehaft 0,80 gram amfetamin, som är narkotika. Det hände den 20 oktober 2018 på Postplan, Ljusdal, Ljusdals kommun.

Joel Elfving begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 2

Joel Elfving har olovligen använt preparat innehållande alprazolam och tetrahydrocannabinol, som är narkotika. Det hände någon gång mellan den 17 oktober 2018 och den 20 oktober 2018 i Ljusdals kommun, eller på annan plats i Sverige.

Joel Elfving begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 3

Joel Elfving har olovligen innehaft 4,39 gram cannabis och 0,74 gram amfetamin, som är narkotika. Det hände den 30 november 2018 på Backvägen 1, Delsbo, Hudiksvalls kommun.

Joel Elfving begick gärningen med uppsåt.

Beträffande amfetaminet i åtalspunkten 3 har åklagaren *alternativt* yrkat att Joel Elfving ska dömas för ringa narkotikabrott genom att olovligen ha förvarat amfetaminet för annan persons räkning (1 § 1 st. 5 p. och 2 § narkotikastrafflagen).

Åklagaren har särskilt yrkat att beslagtagna narkotika ska förverkas från Joel Elfving enligt 6 § narkotikastrafflagen.

Åklagaren har upplyst om att kostnaden för provtagning och analys beträffande bruket av narkotika uppgick till 1 809 kr.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0112

DOM
2019-04-02

B 2571-18

Joel Elfving har erkänt gärningen i åtalpunkten 1. Han har också erkänt gärningen beträffande tetrahydrocannabinolen i åtalpunkten 2 och beträffande cannabisen i åtalpunkten 3. Han har förnekat uppsåtligt intag av alprazolam och uppgett att han inte vet varför det fanns i hans urin vid provtagningstillfället. Han har också förnekat uppsåtligt innehav av amfetamin i åtalpunkten 3 eftersom det inte var hans utan kvarglömt av någon hemma hos honom efter en fest för en tid sedan. Han har medgett de särskilda yrkandena.

UTREDNINGEN

Joel Elfving har hörts. Som skriftlig bevisning har åklagaren åberopat beslagsprotokoll samt analysresultat och information från Rättsmedicinalverket.

DOMSKÄL

Åtalpunkten 1 – Joel Elfving ska dömas för innehav av 0,80 gram amfetamin

Joel Elfving erkännande får stöd av den övriga utredningen och åtalet är därmed styrkt. Joel Elfving ska därför dömas för ringa narkotikabrott, i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning under åtalpunkten 1.

Åtalpunkten 2 – bruket ska konsumeras av innehavet i åtalpunkten 1

Genom Joel Elfving erkännande och den övriga utredningen är det styrkt att han brukade tetrahydrocannabinol på den tid och plats som åklagaren har påstått. Påvisandetiden för alprazolam i urin är däremot inte utredd. Brukande av alprazolam inom angiven tid, som Joel Elfving har förnekat, är därför inte styrkt.

Joel Elfving ska dock inte dömas särskilt för bruket av tetrahydrocannabinol. Högsta domstolen har nämligen i NJA 2017 s. 415 fastslagit att den som har brukat

narkotika som tidigare har utgjort en del av ett eget innehav av narkotika endast ska dömas för innehavet. Att åtalen i åtalspunkterna 1 och 2 omfattar olika slag eller mängd av narkotika kan inte leda till att det är fråga om olika gärningar, eftersom annat inte är visat än att Joel Elfving mottog all narkotika vid ett och samma tillfälle (jfr NJA 2007 s. 557). Bruket av tetrahydrocannabinol i åtalspunkten 2 ska därför konsumeras av innehavet av amfetamin i åtalspunkten 1, vilket innebär att Joel Elfving bara ska dömas för *ett fall* av ringa narkotikabrott när det gäller åtalspunkterna 1 och 2.

Åtalspunkten 3 – Joel Elfving ska dömas för innehavet

Genom Joel Elfving's erkännande och utredningen i övrigt är det styrkt att han uppsåtligen innehade cannabisen på den tid och plats som åklagaren har gjort gällande. När det gäller amfetaminet är det utrett att det fanns hemma hos Joel Elfving under drygt en veckas tid (Joel var dock borta på arbete större delen av veckan) samt att han kände till både att det fanns där och att det var amfetamin. Med innehav i narkotikastrafflagens mening avses i princip att någon har narkotika i sin besittning på så sätt att han eller hon har möjlighet att utöva faktisk råddighet över den (se NJA 2003 s. 473). Även om det inte var Joel Elfving som var ägaren till amfetaminet har han inför och vid den tid åtalet avser haft den omedelbara råddigheten över narkotikan. Han ska därför dömas för innehav i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning under åtalspunkten 3.

Straffet bestäms till 25 300 kr i böter

Med beaktande av praxis bestäms den samlade påföljden till 110 dagsböter, och med hänsyn till vad som är känt om Joel Elfving's personliga och ekonomiska förhållanden bestäms storleken på varje dagsbot till 230 kr. Han ska alltså betala 25 300 kr i böter.

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1
Rotel 0112

DOM
2019-04-02

B 2571-18

Den beslagtagna narkotikan ska förverkas

Eftersom den i beslag tagna narkotikan har varit föremål för brott enligt narkotikastrafflagen ska den förverkas från Joel Elfving, vilket han har medgett.

Joel Elfving ska ersätta statens kostnad för provtagning och analys

Eftersom analysresultatet beträffande bruk även har åberopats som bevisning avseende åtalspunkten 1 får kostnaden anses hänförlig även till utredningen av det brottet; Joel Elfving ska därför återbetala 1 809 kr till staten.

Joel Elfving åläggs att betala 800 kr till brottsofferfonden

Det finns fängelse i straffskalan för ringa narkotikabrott; Joel Elfving ska därför åläggas att betala en avgift om 800 kr enligt lagen om brottsofferfond.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, TR-01

Den som vill överklaga domen ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska ha kommit in till tingsrätten senast den 23 april 2019. Överklagandet prövas av Hovrätten för Nedre Norrland. Prövningstillstånd krävs.

På tingsrättens vägnar,

Dennis Jernberg

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se